

DE NIEUWE FINANCIËLE WERELD KOMT VAN BINNENUIT

Keer naar binnen en bouw vanuit je kernwaarden mee aan een nieuwe financiële wereld. Dat was de lijn van de tweede New Financial Day, georganiseerd door VVP en Ivo Valkenburg.

tekst: Toon Berendsen, foto's: Rodney Kersten

Het bleef bepaald niet bij praten, want de middag werd afgesloten met een klankschaalconcert dat de deelnemers naar hun kern bracht. Eerder op de middag had Paul Efmorfidis, oprichter van Coco-Mat, de deelnemers al laten dansen zonder muziek. Hij verbeeldde daarmee perfect de doelstelling van de middag die absoluut nieuwe inspiratie bood voor een andere kijk op financiële dienstverlening.

De eerste deelnemer die door Efmorfidis werd uitgenodigd om te dansen zonder muziek, was de bekende CDA'er Ad Koppejan. Fractiegenote Elly Blanksma had haar uitnodiging aan hem doorgegeven omdat Koppejan een goede bekende was van een van de andere sprekers op de middag: Paul van Oyen, die zich afkeerde van het bankwezen en nu aan de weg timmert met de Kredietunie. Een initiatief waar Koppejan zich ook sterk verbonden mee voelt. Bij de Kredietunie kunnen ondernemers sparen en lenen. Van Oyen: "Het wordt een besloten kring van ondernemers die elkaar gaan helpen."

Tijdens de parallelsessies die middag kwamen meer nieuwe, op de mens in plaats van aandeelhouderswaarde gerichte

initiatieven aan bod. Zoals de RES-euro, een inmiddels vol-dragen complementaire munt in België en binnenkort waar-schijnlijk ook in andere landen. Met de RES wil oprichter Walther Smets de lokale middenstand en daarmee de lokale economie stimuleren. Inmiddels nemen zo'n 5.000 onder-

CDA'er Ad Koppejan voelt zich sterk verbonden met de Kredietunie.

Ad Koppejan en Paul Efmorfidis krijgen alle aanwezigen aan het dansen.

nemers in met name Vlaanderen deel en belooft de RES-omzet zo'n 35 miljoen euro. Verderop in dit artikel worden de afzonderlijke initiatieven nader belicht.

Voor veel initiatieven geldt dat ze zijn ontstaan nadat de bedenkers een stapje terug deden en afstand namen van het bestaande systeem. Smets bijvoorbeeld zag zijn meubelzaak failliet gaan. En hoewel hij het feit dat de banken alleen maar beter werden van zijn ondergang (zo namen ze zijn huis af) als onrechtvaardig heeft ervaren, spreekt hij nu toch van "de gelukkigste periode van zijn leven. We hadden niets, dus ook niets te verliezen".

ORDINAIR

Van Oyen is de eerste om toe te geven dat hij zelf exponent was van de bankcultuur. Nadat hij al was afgedreven richting de filosofie en spiritualiteit, werd hij letterlijk in een hutje op de hei met een enorme klap wakker. "Onder mijn neus was het bankvak tot faillissement gekomen. Als ik het zwart-wit stel: heel veel mensen in de financiële wereld hebben heel ordinair een greep in de kas gedaan. En dan de arrogantie. Dat je lucht op lucht op lucht kunt verkopen, want dat zijn derivaten. En dan verbaasd opkijken dat er een zeepbel ontstaat die uiteindelijk klappt."

Alleen in de stilte, aldus van Oyen, kunnen mensen weer bij innerlijke waarden komen als gerechtigheid, integriteit, vergevingsgezindheid. "Dit zijn waarden die vanuit de stilte van je hart moeten opbloeien. Maar ze zijn weggehoond en overstemd door de schreeuw van de hebzucht."

Het bedrijf Coco-Mat (natuurlijke matrassen en andere

slaapproducten) van Paul Efmorfidis is het levende bewijs dat men ook heel ver kan komen door in verbinding te blijven met het eigen hart in plaats van te denken in termen van kil geld. Een zekere slimheid helpt natuurlijk wel. En Efmorfidis heeft die slimheid absoluut.

Efmorfidis, afkomstig uit Griekenland: "Ik heb één keer een lening afgesloten, toen we begonnen en een fabrieksruimte nodig hadden. Ik ging naar de bank en die zei: als

"INNERLIJKE WAARDEN ZIJN WEGGEHOOND EN OVERSTEMD DOOR DE SCHREEUW VAN DE HEBZUCHT"

u zelf geen kapitaal hebt, geven wij u geen lening. Ik ben naar mijn dorp teruggegaan en heb iedereen gevraagd een bedrag over te maken naar mijn rekening met de belofte dat ik dat na een week weer terug zou storten. Ik ging naar de bank en liet het 'kapitaal' zien en kreeg direct de lening... Die lening van 92 miljoen drachme heeft me uiteindelijk 420 miljoen drachme gekost. Als ik nu een bank zie, dan ren ik zo hard mogelijk weg!"

Wat voor Efmorfidis veel meer telt dan geld, is dat hijzelf en zijn medewerkers plezier hebben in wat ze doen. Sterker, geld is dan ineens minder belangrijk omdat er dan ook »

Plezier belangrijker dan geld.

Sprekers en facilitatoren.

» andere oplossingen ontstaan. En voordat iedereen het wist stonden de meeste deelnemers in de Grote Kerk in Heusden dus te dansen zonder muziek.

AMBASSADEURS

Met het plenaire deel en de parallessessies de rest van de middag gaven VVP en Ivo Valkenburg op een inspirerende manier verder invulling aan de doelstelling van het New Financial Forum (www.newfinancialforum.nl). Samengevat is die doelstelling samen werken aan een betere financiële sector. Volgens hoofdredacteur Willem Vreeswijk staan “alle lichten op groen om een doorbraak te bereiken. Er zijn zoveel crises dat we wel móeten veranderen.”

Mede-organisator Ivo Valkenburg: “Wordt het niet misschien ook een beetje tijd om het systeem te vernieuwen? Dat gaan we vanmiddag ook doen: even door een andere bril kijken.” Ter inspiratie dus van de deelnemers, waarvan er veel Ambassadeur zijn van het New Financial Forum. Hopelijk pakken de deelnemers de handschoen op, want hoewel er zeker al veel is verbeterd, blijft een werkelijke doorbraak uit. Men blijft te veel hangen in wat en hoe het anders moet. Maar de voorbeelden, zo liet de tweede New Financial Day zien, liggen voor het oprapen. En als het zo traag doorgaat, hoeft de oude financiële wereld niet eens meer te veranderen want dan is ze overbodig gemaakt door geheel nieuwe initiatieven.

ALGEMEEN BELANG

Na het plenaire programma werden er twee maal acht

interactieve verdiepingssessies gehouden, zodat iedere deelnemer twee sessies kon bezoeken. De twee sessies van Walther Smets, geïnspireerd ondernemer, werden gefaciliteerd door makelaar Sandra Langen. Smets heeft verschillende ondernemingen gehad in de horeca en detailhandel (design meubels) en heeft ervaren hoe succes om kan slaan in een faillissement.

Op een ochtend werd hij wakker met het idee van een *complementaire* munt (naast de euro). Hij kwam hier op nadat hij een documentaire had gezien over een vrouw in het Braziliaanse regenwoud die zeer succesvol was met de verkoop van zeep van het merk Sabon. Zij ruilde de zeep voor goederen en verkocht deze weer op de markt, een fraai voorbeeld van ruilhandel. Het doel van de complementaire munt, genaamd RES – Latijn voor ‘algemeen belang’ – is kleinere lokale ondernemers te ondersteunen in het ondernemen. Daarnaast verstrekt RES kredieten aan de ondernemer zonder rente. De RES garandeert de ondernemer een 3 tot 5 procent hogere omzet.

Op dit moment heeft de RES 5.000 ondernemers in België in de boeken die de RES aanvaarden en 100.000 particulieren. Deze maand komt de munt ook in omloop in Catalonië. De huidige omzet in RES bedraagt ongeveer 35 miljoen RES-euro. Ook voor alle overige EU-landen heeft de RES de bevoegdheid om de markt te betreden. Zowel fiscaal, juridisch als boekhoudkundig is de RES hier klaar voor. Dit is niet van de ene op de andere dag gerealiseerd, maar het werk van vijftien jaar vallen en opstaan.

Consumenten kunnen zonder kosten een rekening openen

De sessie van Walther Smets (oprichter RES).

op de website (www.res.be). Ze krijgen daarvoor onder meer een rekeningnummer, een betaalpas en de mogelijkheid om mobiel te betalen – alles net zoals een bankrekening bij een reguliere bank, met dit verschil dat zij voor iedere euro 10 procent meer RES ontvangen. Het hogere doel is om “de Visa-card te worden voor de complementaire munt”. Uit praktische overwegingen is de waarde van een RES gelijk aan één euro. Volgens Smets is er veel interesse vanuit de financiële wereld voor een complementaire munt, zeker gezien de huidige crisis.

GLIMLACH

Liesbeth Hogervorst (Energizer) faciliteerde de sessies van Paul Efmorfides, sessies rondom liefde en ondernemen, pas-

sie en geld en out of the box denken. De sessies vonden plaats op het terras van de IJssalon. In de eerste sessie, maakt Efmorfides glashelder dat omzet delen en plezier delen bij elkaar horen. Er ontstaat een gesprek over luisteren en natuurlijke nieuwsgierigheid. En hoe het open staan voor de ander (en dat blijven doen) een flow creëert en een bedrijf of een economie stimuleert.

De tweede sessie was een duidelijke verkenning rondom delen en geven. Steeds meer ondernemers voelen een behoefte om te geven, al of niet vanuit een schuldgevoel, of uit een authentieke behoefte om het anders te doen. Ook ging het over sturen op gevoel versus sturen op resultaat en/of geld. Efmorfides: “Het gaat om ‘de boot’ (het geheel) en meer nog over ‘het plezier op de boot’ (proces). Investeer als leider in »

Paul Efmorfidis (Coco-mat).

Martijn van Schelven (crowdfunding.nl) en Jolanda Franken (Obvion).

» plezier en welzijn: geef en volg je gevoel. *Energy flows where attention goes.* Zie hoe er broederschap ontstaat, in de organisatie en daarbuiten. En ook bij de klant.”

EINDE AAN DE BANKEN

De sessie van Martijn van Schelven werd gefaciliteerd door Jolanda Franken van Obvion Hypotheken. De twee sessies vonden plaats in Gallery Adry in Heusden. *Crowd* (sociaal beleven), *fun* (delen van hetzelfde doel met dezelfde interesse) en *funding* (rendement) zijn de bestanddelen van crowdfunding: sociaal lenen en investeren waarin marktpartijen elkaar kunnen vinden in vraag en aanbod op verschillende vlakken. Crowdfunding is groeiende in Nederland (in 2012

Paul van Oyen, oprichter Kredietunie Nederland.

3 miljoen euro). Waar in de startjaren met name creatieve en culturele projecten werden gefinancierd, zien we het laatste jaar een indrukwekkende groei voor ondernemingen. Er is voor ondernemingen in het afgelopen half jaar door geldvoorelkaar.nl 1,5 miljoen euro opgehaald. Je ziet ook dat crowdfunding steeds serieuzer genomen wordt als additionele bron van financiering en instrument voor marketing en vergroting van betrokkenheid vanuit het publiek. Van Schelven, oprichter van geldvoorelkaar.nl en crowdfunding.nl, ging met de deelnemers de dialoog aan over de mogelijkheden van crowdfunding. Hij startte met de stelling: ‘Banken bestaan binnenkort niet meer’. De sessie riep veel vragen op, die zorgden voor een levendige discussie. Is crowdfunding het nieuwe geld, zijn we bereid te investeren in andere particulieren of ondernemingen? Kun je met crowdfunding financieel rendement behalen of niet? Liggen hier ook kansen voor de hypotheekbranche? Wat zijn praktijkervaringen? Welke tips en trucs zijn er? Moet er regelgeving komen voor crowdfunding naast een AFM-vergunning? Hoe vindt toetsing plaats voor crowdfunding via geldvoorelkaar.nl? Conclusie aan het eind van de sessie was dat crowdfunding in opmars is en naast het traditionele bankwezen zeker een kans van slagen heeft.

DENKEN IN MOGELIJKHEDEN

De sessie met Paul van Oyen in ‘De waterdrager’ (de plaat-

Sessie van Rob van Hilten (Qoin).

selijke slijterij en waterwinkel) werd gefaciliteerd door financiële life coach Denise Land. Geïnspireerd door de Indiase Godin Laksmi bogen de deelnemers zich over de vraag hoe geven en ontvangen in balans kunnen worden gebracht. Aanleiding voor deze sessie is de oprichting van Kredietunie Nederland en diverse regionale kredietunies. Kern van een kredietunie is dat er een besloten kring van spaarders en leners wordt gevormd, die functioneert als een echte gemeenschap. Mkb-ondernemers kunnen een bedrag lenen en worden vervolgens verplicht gecoacht door mensen die hun geld hebben geleend.

“We hebben er allemaal belang bij om het mkb te helpen”, zegt Van Oyen. De mensen die betrokken zijn bij de opzet van de Kredietunie denken vooral in *mogelijkheden*. Zij hebben een lange termijn visie en streven naar lange termijn rendement. Bij het opzetten van de Kredietunie ontmoette Van Oyen (en zijn collega’s) een enorme weerstand. Hierbij is het van belang om de rug recht te houden, en niet te vervallen in automatismen uit het verleden. Eén van de deelnemers stelde de vraag: “Wat zou er gebeuren als we regels afschaffen in plaats van steeds meer regels”? Een idee dat Van Oyen aanspreekt. “Er zijn meer dan genoeg integere mensen in de financiële wereld.”

“We zijn er altijd vanuit gegaan dat er eerst geld moet zijn en dat je vervolgens iets kunt doen”, aldus Van Oyen. “Het gaat er om iets anders neer te zetten. Ga aan de slag, dat geld

regelt zichzelf. Het balletje gaat rollen. Begin met een andere manier van denken. Laat de stem van je geweten je wakker maken. Heb geduld. Het is een proces waar een aantal jaren voor nodig zijn. Treed zonder al te veel angst naar buiten. Zorg, liefde, gerechtigheid en vergevingsgezindheid zijn hierbij sleutelwoorden.”

COMPLEMENTAIR GELD

In de Londense wijk Brixton kunnen burgers betalen met de *Brixton pound*. In Amsterdam rond het Makassarplein is de *Makkie* een geaccepteerd betaalmiddel. Community currencies worden op steeds meer plaatsen gebruikt naast de officiële valuta. In het Gouverneurshuys vertelde Rob van Hilten, algemeen directeur van Qoin, over een aantal succesvolle programma’s die zijn bedrijf heeft helpen ontwikkelen. De sessie werd gefaciliteerd door communicatieadviseur Natasja la Lau.

Community currencies (of ‘complementaire munten’) zijn een alternatieve geldstroom met een specifieke sociale, culturele, commerciële of milieudoelstelling. De valuta heeft als doel de lokale economie te ondersteunen en de lokale verbondenheid te stimuleren. Rond het Amsterdamse Makassarplein kunnen bewoners bijvoorbeeld Makkies verdienen door werk te doen voor lokale bedrijven of voor een zieke buurvrouw. Met de verdiende Makkies kunnen zij dan weer de toegang voor de plaatselijke bioscoop of het zwembad betalen. »

» De deelnemers aan de sessie bleken zeer nieuwsgierig naar de werking van dit alternatieve geldsysteem. Ze vroegen zich onder meer af of het een ook door de Belastingdienst erkende geldstroom is en of dit nu een antwoord is op het krakende monetaire stelsel. En de belangrijkste vraag: waarom zou je zo'n systeem invoeren? De community currencies maakten in ieder geval veel discussie los. Wereldwijd zijn community currencies goed voor zo'n 50 miljard dollar. In het licht van de totale mondiale geldstromen een schijntje, maar al met al toch een substantieel bedrag. Van Hilten toonde aan dat complementaire munten prima naast het huidige monetaire systeem kunnen bestaan. En dat ze ook nodig zijn om meer diversiteit te brengen in het monetaire systeem. Naast de community currencies zijn volgens Van Hilten overigens meer aanvullende programma's nodig om stabiliteit te brengen in onze economie. Meer informatie over Qoin en over de filosofie en werking van community currencies op de website www.qoin.org.

De workshop van Els Ophorst.

Liesbeth Hogervorst, Falco Valkenburg, Jaap Oudijk en Douwe Dijkstra.

GEEFECONOMIE

Bovenin museum Het Gouverneurshuys weet Jeroen Timmers, initiatiefnemer van 'Giving is all we have', de aanwezigen te boeien en inspireren met zijn persoonlijke verhaal. De sessie werd gefaciliteerd door Simone Kuitert (For love and grow). Het verhaal van Timmers begint bij zijn relatiebreuk en keuze om zijn baan op te geven. Waarna hij begin 2011 besluit een half jaar op reis te gaan. Zijn ontdekkingsreis, die hem onder meer op plekken in Antarctica, Guatemala en Peru brengt, verandert zijn kijk op het leven en zijn rol binnen het geheel. Zijn boodschap: we maken de transitie van een wereld van eigendom naar een wereld

De sessie van Jeroen Timmers.

Ook Heusdenaar Tineke Meyers geeft een sessie.

van geven. Door krampachtig vast te houden aan wat we hebben, blokkeren we onze natuurlijke energiestroom. “Ons doel ontvouwt zich door wat we geven aan de wereld.” Teruggekeerd in Nederland kan hij niet anders dan het (dure) kaartje voor Lowlands weggeven dat hij vóór zijn reis kocht. Dat brengt een sneeuwbaaleffect teweeg doordat de media zijn gebaar oppakken, wat duizenden mensen naar zijn website trekt. Sinds dat moment wordt Timmers door mensen, organisaties en bedrijven gevraagd om mee te denken en te praten over de ‘geefeconomie’.

Ook tijdens zijn sessie in Heusden staat de geefeconomie centraal. “Eigenlijk willen we allemaal wel geven”, zegt hij, “We zijn er alleen niet zo geoevend in.” Op speelse en eenvoudige wijze laat hij de deelnemers ervaren hoe fijn het is om een ander iets te geven.

Op Lowlands 2012 introduceerde Timmers de Gift Shop, wat een groot succes was. Lees meer over zijn verhaal en zijn activiteiten op www.givingisallwehave.com.

LEVENSBRON

Tineke Meijers (bronvanbeweging.nl), opende net als vorig jaar gastvrij de deuren van haar huis voor de deelnemers en gaf een workshop. “Het was weer een prachtige hartelijke dag. Heusden Vesting zoemde van de ambassadeurs die zich willen inzetten voor een mooie en eerlijke wereld. In de open dialoog bij mij thuis hebben we onder het genot van kaarsen, koffie en koek het woord *geluk* opnieuw geladen. Tijdens een experimenteel spel, waarbij de fiches van chocolade waren, werd duidelijk dat materie welliswaar een ‘piekervaring’ geeft, maar niet in aanmerking komt voor geluk. De woorden ‘samen’ en ‘zelfliefde’ kwamen veel langs. En ontroerende voorbeelden uit ieders leven. Uiteindelijk trok ik deze conclusie: geluk is een levensbron diep in jezelf die steeds meer gaat stromen naarmate jij bewust wordt. Waarom? Omdat dan ook de liefde groeit. In jezelf en voor je naasten.”

MAGICAL DAY

Heusdenaar Els Ophorst organiseerde een stadswandeling met een lach: de lachwandeling. De stemming was meteen al vrolijk onder de deelnemers. “Niet alleen een aangenaam zonnetje, maar ook een vrolijk kwispelend hondje vergezelde ons op ons pad. En wellicht voelt het bijna als ‘spijbelen’ wanneer je jezelf op een dag als deze toestaat de lach uit te wisselen, in plaats van inspirerende ideeën. Toch sluit de lachwandeling naadloos aan op het betoog van Paul van Oyen. Hij benadrukte het belang van verstilling via onder meer meditatie om vanuit de stilte tot handelen te komen. Lachen is een fantastisch middel om de wervelingen van de geest tot stilstand te brengen. En brengt je zo vanuit je hoofd rechtstreeks in je hart.

“Bij de ontspanningsoefening aan het eind van de sessie kon iedereen het effect van het lachen navoelen. En we waren het er allemaal roerend over eens: een lachsessie zou iedereen gegund moeten zijn als ‘oppepper’ tussendoor op de volgende New Financial Day. En deze Financial Day? Het bleek opnieuw een Magical Day.” ◀◀

SPONTANE REACTIES

“Een geweldige bijeenkomst van afgelopen vrijdag. Wat een inspirerende verhalen en ontmoetingen.”

Douwe Dijkstra (Obvion)

“Heb er echt met volle teugen van genoten en tal van interessante mensen ontmoet. Ook mijn felicitaties voor jullie puike organisatie.”

Walther Smets (RES)

“Wat een mooi programma met mooie, inspirerende mensen. En wat een geweldige stad! Jammer dat er geen tijd was om alle sessies te volgen.”

Maurice van den Hemel (All Insure)

“Wat een inspiratie vloog er door de lucht hier in Heusden. Een feest om daaraan bij te hebben mogen dragen!”

Els Ophorst (Stadsgids)

“Ik wil jullie nog even bedanken voor de organisatie van het evenement en jullie liefdevolle inzet voor het creëren van de wereld die we allemaal voor ons zien.”

Jeroen Timmers (www.givingisallwehave.com)

“Hartelijk dank voor de mooie en inspirerende dag. Complimenten! Dit is de energie die we allemaal zoeken.”

Jolanda Franken (Obvion)

Kunstenaar Jan Jacob Henneman.